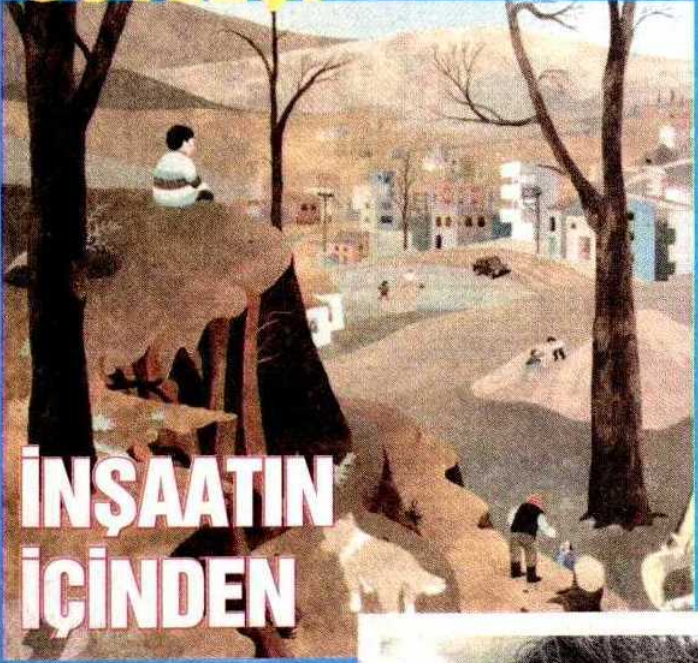

SÖYLESİ

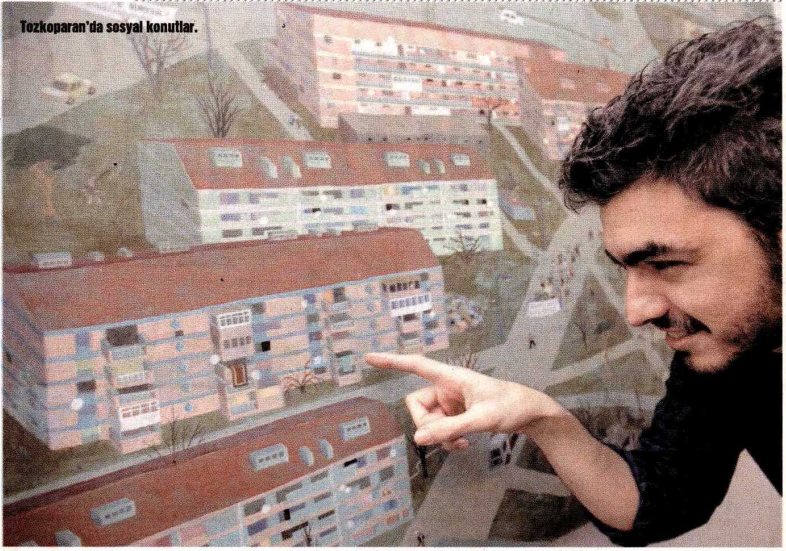
İNŞAATIN İÇİNDEN

Penguen'in genç yıldızı Cem Dinlenmiş, üçüncü kişisel sergisi 'Görsen Kesin Tanırsın'da kentsel dönüşümü anlatıyor: Bugünün 'kahramanları' inşaattan çıkıyor.

Cem Dinlenmiş

★ Kaçın ★ Eh işte ★ ★ ★ İyi ★ ★ ★ Çok iyi ★ ★ ★ ★ Başyapıt

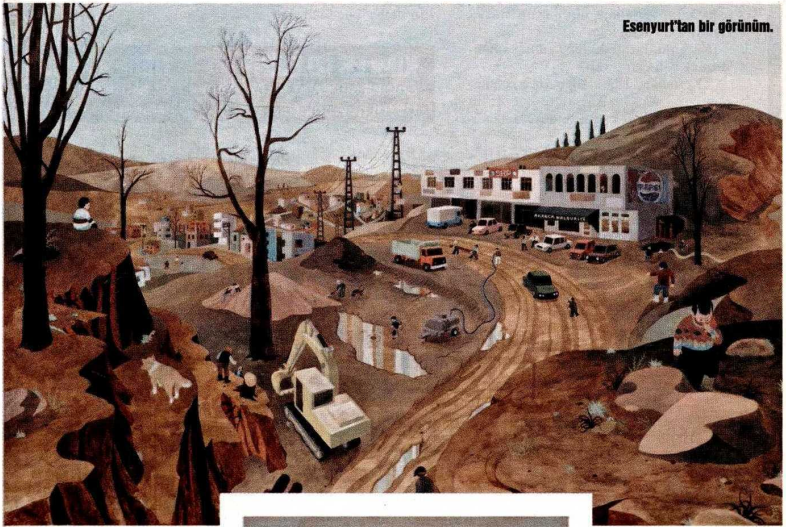

Tozkoparan'da sosyal konutlar.

Görsen kesin tanırırsın!

Galeri **X-İst**'te henüz kimsecikler yokken Dinlenmiş'in işleri arasında geziniyorum. Yine aynı mekândaki 'Dahiliye' ve 'Şimdi Olmaz'dan sonraki üçüncü sergisinde bir çırpıda 'tanıyacağımız' işleri ilk defa görüyorum. İşte o kendine özgü tuhaflığıyla

Aksaray'daki 'artık namevcut' İSKİ binası. İnşaatta var olan her ilçenin özeti (haritası ayrı güzel) Esenyurt, her tuğlası hikâye Tozkoparan... Bir zamanların nalburu, yeni inşaat baronu Bay Akarca'nın projeleri! Görseniz kesin tanırırsınız...

Esenyurt'tan bir görünüm.

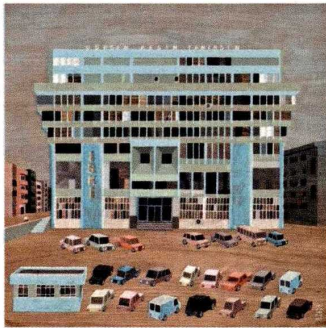
Tarih Akarca'yı yazacak

'Bay Akarca' gibilerin yaptığı onlarca güvenli site, rezidans var. Peki sizce bugünler daha çok kimin hikâyesi? Firmanın mı orada oturanların mı yoksa işçilerin mi?

- Tarih yazıldığı zaman Akarca İnşaat'ı yazıyor. Bir filmde ya da bir romanda daha derin bakabilirdik belki. Burada ancak çağrışımlar üzerinden ilerleyebiliriz.

Size ne çağırıyor mesela?

- Esenyurt'la ilgili ilk akla gelen şey, mesela oradaki yangın. Çadırda kalan işçilerin yangında ölmesi. Mücadeleleri devam ediyor yargıda. İşçi sorunlarının boyutunu, çözümsüzlüğünü, basına yansımaları merak ediyor insan. Sergi bunları da akla getirirse mutlu olurum.

İSKİ Binası

Her şey hep aynı

Şehrin sürekli değiştiğini, dönüştüğünü, eski mahallelerin 'nezihleştğini' görüyoruz. Bugünün konusu bu mu?

- Çok önemli ama unutmamak lazım bugüne özgü değil bu. Yetmişlerde, altmışlarda hatta daha öncesinde de var. Yaşadığımız her şeyin bir 'son' olduğu duygusunu benimsemiyorum ben. Çünkü umutsuzluğa yol açıyor. Hep aynı aslında. Daha önce olmuştu; şimdi de oluyor. 'Her şey olur'da tarihi perspektifli konular çiziyor bazen. Şekiller değişiyor, teknoloji değişiyor ama özü hep aynı kalıyor. Bugün başlamadı bu iş, yarın da bitmeyecek. Böyle düşünmek bana daha uygun.

Biraz benim de hikâyem

Güvenli bir sitede büyüdüm. Zamanında yıldız bir mimarın, deprem hassasiyeti gözeterek yaptığı 89 bloklu bir site. Esenyurt'ta öyle bir site de var: Boğazköy. Gecekondulaşmaya karşı bir prototip olarak yapılmış!

“Herkes inşaat işine girmiş; hayali firmaya isim bulamadım”

Türkiye'nin en yetenekli çizerlerinden... Penguin'deki 'Her Şey Olur' isimli köşesi, yıllardır haftanın yükünü başarıyla sırtlıyor; hem günlerin kirini pasını alıyor hem de topyekûn yaşadıklarımızın üzerinden mümkün olan en estetik, en dokunaklı ve aynı anda nasıl oluyorsa, en komik özeti sunuyor. Cem Dinlenmiş'in İstanbul Nişantaşı'nda x-ist'te yeni başlayan sergisi 'Görsen Kesin Tanırsın', önemli bir meselenin, Türkiye'deki o meşhur 'inşaat hamlesi'nin ve dönüştürülen mahallelerin Z raporunu

Yenal Bilgili
ybilgili@hurriyet.com.tr

Son zamanların en mühim meselelerinden birini, kentsel dönüşümü işlemiş-niz yeni sergide. Ne-

reden yola çıktınız?

- Bu, siyasetin de güncel sanatın da çok popüler bir konusu. Ben karikatürden gelecek yapıyorum bunu. Bu şekilde biraz farklı bir yerde duruyor olabilir. Avrupa sanatındaki şehir resmi geleneğini işlemeye çalıştım. Özellikle de meydanları işin içine kattım.

O Esenyurt panoramasında Bruegel'in 'Karda Avı'ya bir gönderme var sanırım. Başka selamlar da var mı?

- Evet. Meydan resimlerinde İtalyan ressamların meydanları gibi çizmeyi denedim. "Madem perspektifi bulduk, neden şöyle karo taşlı bir meydan yapmayalım" dedim (Gülüyor). Sergi söz konusu olunca bu tip unsurlar düşünüyorum. Karikatür, illüstrasyon gibi basılı işlerin çalışma düzeninden çıkmaya çalışıyorum.

Yakınlarda yıkılan İSKİ binası da göze çarpıyor hemen. Neden özellikle onu çizdiniz?

- İlgimi çeken mekânlardan yola çıktım. İSKİ binasının resmini yapmak istiyordum. Benim denediğim formlara da yakın bir bina. Araştırınca ayrıntılar ortaya çıktı. Amerika'dan kopya olduğunu, yakında yıkılacağını öğrendim. Ama Esenyurt'ta çok daha fazla malzemeye karıştım. Zamanda hareket ederek, sadece bir değil birden çok resim yapabilirim diye düşündüm. Bu resimler arasında dolanış bir karakter de çizilebilirdi. Sonra da bir harita...

Neden Esenyurt?

- Çok özel bir yer olduğu için seçemedim orayı. Esenyurt, hem kendine özgü hem de Türkiye'deki birçok yere benziyor. Ziyaret etmeye başladım orayı. Mekik dokumadım elbette ama çok doluştım meydanında. Bir basın taraması yaptım. Emlak kulislerine, basın haberlerine baktım.

Akarca, Ağaoğlu değil

Her şeyin ortasında duran bir Akarca İnşaat var. Onun fonksiyonu nedir?

- O bir metafor. Sahibi sıfırdan başlayıp yükselen bir adam. Günümüzün bir kahramanı. Çok özel bir adam değil ama temsil kabiliyetinin yüksek olduğunu düşünüyorum.

Seksenlerin başı bankerler dönemiydi; sonra hayali ihraçatçılar geldi. Bay Akarca aynı kişinin bugünkü versiyonu mu?

- Akarca İnşaat'ın sahibi inşaatla var oldu. Zaten herkes inşaat işinde artık. Sergide kullanmak için çok uzun süre, yaygın, kapsayıcı bir isim aradım. Ticaret Sicil gazetelerini karıştırırken fark ettim ki, inşaat sektöründe, mümkün olan her isim alınmış. Her isminden, soyadımdan firma yapmışlar. Zamanında bu kadar banker yoktu muhtemelen. Hayali ihraçat yapan işadamları sayısı yirmiyi geçmezdi herhalde. Bir de iş tanımları acayip. "İnşaat emlak dekorasyon tasarımı" diye yazıyıp gidiyor unvanlar. Yani ne iş olsa yapıyorlar. Ya da ne iş yaptıkları tam olarak belli değil.

Bay Akarca'da biraz Ağaoğlu çağırışını var mı?

- "Bu adam Ağaoğlu'dur" demi-

yorum, çünkü ondan daha fazlasını anlatıyordum. Sektörü anlatmasını istiyordum. Heride belki bir çizgiromanını yapıp, detaya girerim ama ideolojik bir taraf yok şu an için. Hangi partiyeye oy verdiğini, aile yapısını, nereli olduğunu bilmiyoruz. Bu maceranın içinde çalışarak yaşlanmış, mahallesi ne kadar modernleştiyse o kadar modernleşmiş bir karakter. İsmi kendisinin de bir çağırışı, komikliği olmasını ya da akla başka bir şey getirmesini istemedim. Üzerinde inşaat ismi düşündüğüm bir kağıt var, bin tane falan isim yazarak doldurdum onu.

Mizah, yenilmişlik duygusunun mağduru

Bugünün mizahında, sadece dergilerde değil, sosyal medya kanallarında da sanki bir açılışma var. Gezi'deki o keskin mizah da buruklaştı sanki. Katılır mısınız?

- Bir podcast üzerinden yirmi yıl önceki bir radyo programını dinliyoruz şu sralar. Programı sunanlar o kadar neşeli ki, kendilerini tutamayıp şarkılara eşlik ediyorlar. Sordüğünüz, biraz bugünkü toplumsal ruh hali ile ilgili. Bir karamsarlık, yenilmişlik duygusu hakim. Hatta mizah da onun mağduru. Bu duyguları yaşayan okur, biraz sirtını döndü dergilere. Çizerlerin üzerinde ister istemez bir baskı oluştu. Birisi uzaydan gelmiş gibi sadece süluluk yapışa tepki de alıyor.

Size sıkıntı veriyor mu bu?

- Hayır ama şu da var: Bir köşe yazarı "Ben Londra'da kitabımı yazacağım" deyip kaçabilir gündemden. Biz kaçamıyoruz. O içeriği üretmek zorundayız. Bir yandan da mizah

Eski bir radyo programını dinliyorum. Sunanlar o kadar neşeli ki, kendilerini tutamayıp şarkılara eşlik ediyorlar. Bugün hiçbir şey böyle değil. Bir karamsarlık, yenilmişlik duygusu hakim.

dünyası da, tıpkı basın gibi, eski dönemlerindeki kadar prillili değil. Yeni insanlar kendine çok çekmiyor.

Neden?

- Bu biraz kaybedilen mevzilerle ilgili. Basında, dergilerde, medyada kaybedilenlerle... Kaç insan bugün karikatürist olmak ister ki? Ya da gazeteci?

Ne isterler?

- Başka mecalar var; taahhüt gerektirmeyen yerler var. Ben on yıldır bir kere bile ara vermedim mesela. Şimdi yaratıcı alanda çalışan birisi için çok fazla seçenek mevcut. Birisi komiklik yapmak, karikatürlerini bir yerde göstermek isterse bir dergiyi tercih etmeyebilir. Benim için işlerimi bir dergide yayımlanmış olarak görmek çok önemliydi. Enerjimi oraya kanalizasyon ediyordum.

Instagram'a beğendirmek Selçuk Erdem'e beğendirmekten kolay

Şimdi örneği geliyor o enerji?

- Benim örneğimle kendi içinde yükselip yükselip bir dergide yolunu bulabilenler için, bir başkasında ufak kanallardan boşalabilir bugün kolayca.

Nereden mesela?

- Twitter'dan, Instagram'dan vesaire. Daha kolay sonuç alınan yerlerden.

Selçuk Erdem, Erdil Yaşaroğlu gibi isimlerin takdiri yetmiyor mu yani gene çizere?

- Hem yetmiyor hem de zor bir şey bu. Çünkü Selçuk Erdem'e örneğin bir karikatür götürdüğünüzde sana "100 karikatür getir" diyor, "seçip yayımlayalım". Halbuki şimdi 100'ünü de Instagram'dan yayımlayabilirsiniz. Hem 'like' da alırsın.